

Prilog II. Opisi natječajnih radova

OPISI OCJENJIVAČKOG SUDA ZA PRISTIGLE RADOVE NATJECATELJA ZA IDEJNO LIKOVNO I ARHITEKTONSKO – URBANISTIČKO – KRAJOBRAZNO RJEŠENJE SPOMEN-OBILJEŽJA HRVATSKIM BRANITELJIMA POGINULIM U VOJNO REDARSTVENOJ OPERACIJI BLJESAK U OKUČANIMA

Rad pod šifrom 01

Rad u osnovnim crtama predlaže urbanističko i hortikulturno rješenje kojim se prostoru gradskog parka želi osigurati živost i neusiljen karakter, ali ne uspostavlja na odgovarajući način, potrebne funkcionalne i prostorne odnose. Središnji prostor oko spomen obilježja je premalen pa je upitna mogućnost odvijanja protokolom predviđenih komemorativnih scenarija. Samo skulptorsko rješenje spomen obilježja je monumentalno, ali nejasno u kontekstu pa ostvarenje namjeravanog doživljaja skulpture na način opisan nadahnutim obrazloženjem autora ocjenjujemo upitnim.

Rad pod šifrom 02

Rad predlaže urbanističko arhitektonsko i hortikulturno rješenje parka minimalnim intervencijama i omogućuje etapnost u skladu sa zahtjevom natječajnog programa. Komemorativni prostor sa spomen obilježjem postavlja se u zapadnom dijelu parka u kojem izdvojen vertikalnim elementima ostvaruje svoj komorniji karakter i zadovoljavajuću funkcionalnost. Konceptom malih i lokalnih intervencija postojeća spomen-kosturnica se prihvatljivo uvažava kao jednakovrijedan spomen element u cjelini parka. Novo spomen obilježje je oblikovano kao niski volumen promišljene materijalnosti kojom se slojevito, detaljno, ali i nedovoljno čitko gradi naracija o svjetlu i zajedništvu.

Rad pod šifrom 03

Rad predlaže trasiranje novih pješačkih pravaca koji u javnom prostoru uspostavljaju funkcionalne veze i formiraju mikroambijente za ugodan boravak u parku. Ovakvim rješenjem uspostavlja se na ispravan način hijerarhija prostornih sekvenci i priprema pozicija za postav spomen obilježja. Odnos prema postojećoj spomen kosturnici je prihvatljiv. Spomen obilježje je jasno oblikovano i nedvosmisleno svojim oblikom prenosi potrebnu poruku. Ocjenjivački sud procjenjuje rad kao rad jasnog izričaja i skladnog oblikovanja. Snažna nedvosmislenost poruke razumljiva je u kontekstu. Ipak previše dramatičnom interpretacijom oblik i dojam su svedeni na stereotip čija „očekivanost“ je prepoznata i kao glavni nedostatak rada.

Rad pod šifrom 04

Predloženo rješenje artikulirano je jasnom prostornom koncepcijom. Svoju izražajnu snagu ostvaruje uspostavljajući logičan odnos između novih i zatečenih elemenata u prostoru. Jednostavnim oblikom kružnog središnjeg dijela partera spretno priprema mjesto za postav spomen obilježja. Uvođenjem novog elementa otklanja postojeće funkcionalne nedostatke i uspostavlja pročišćene nove veze. Predlaže prihvatljivo rješenje potencijalne kolizije novog i zatečenih spomeničkih elemenata. Potrebna značenja se prenose u odnosu geometričnog, teškog, o tlo čvrsto oslonjenog postamenta i fluidno oblikovanog, poliranjem do visokog sjaja gotovo dematerijaliziranog oblaka.

Rad pod šifrom 05

Elokventnim autorskim pristupom elementi i značenja zatečeni u prostoru se rekonstruiraju i inteligentno povezuju, ne u spomen obilježje, nego u prostor za spomen. Rješenjem su zadovoljeni svi funkcionalni zahtjevi. Poetično, ne-monumentalno, osvježavajuće, vedro i poučno rješenje čija je najveća vrlina ujedno i njegov nedostatak: diskretnost do nadomak nestajanja i zanos rješenjem koji onemogućuje odmak prema

još manjem – zašto je prsten oko stabla, a ne krug pokraj, ili zašto bi uopće bilo nešto kada može biti ništa?

Iako se simbolička vrijednost rješenja zasniva na univerzalnim znakovima kao što je to staroslavensko sveto stablo lipe i kršćanskog simbola zraka svjetla koje od centra ide prema nama; isti se ne mogu dovesti u jasnu vezu s operacijom Bljesak.

Rad pod šifrom 06

Rad predlaže tlocrtnu organizaciju parka u kojoj se postojeće pješačke površine ukidaju, a redefinirane prostorne sekvence povezuju novom šetnicom fluidnog tlocrta. Predloženo rješenje zasniva se na, kako to navodi natjecatelj/ica, „ceremonijalnom“ odnosno komemorativnom putu koje posjetioca parka dovodi do apstraktne forme pored vodene površine.

Urbana oprema logično je uklopljena u oblik staze. Hortikulturnim rješenjem uglavnom se predlaže zadržavanje postojećih stabala uz uklanjanje grmolikog nekvalitetnog zelenila s ciljem postizanja dojma otvorenosti i pregleda nad cjelinom. Predloženo rješenje spomen obilježja prati formalni jezik urbane intervencije. Oblik u prostoru sastavljen od komplementarnih materijalnosti solidnog aluminija i vodenog zrcala ostaje hrabro mističan i nejasno kontekstualan.

Rad pod šifrom 07

Urbanističko arhitektonskim rješenjem u parku se predlaže formiranje logično postavljenih prostornih cjelina. Odnosi postojećih i novih elemenata u javnom prostoru ispravno su postavljeni. Spomen obilježje u obliku kugle simbolizira bljesak i intelligentno strukturiranom plohom izbjegava banalnost. Izražajnost rada zahtjeva zamračenje prostora u koji se postavlja. Konceptualno dosljedno i razumljivo, poetično rješenje koje sve ostalo dovodi u kontra svjetlo, ujedno je i nedostatak, jer narušava funkcionalnost prostora koji je središnji, javni.

Rad pod šifrom 08

Isključen iz postupka ocjenjivanja zbog izostanka prikaza traženih u uvjetima natječaja.

Rad pod šifrom 09

Projekt je zasnovan na preglednom i urednom prostornom rješenju koje je moguće izvesti u etapama i kojim su jasno formirane, funkcionalno odvojene i povezane prostorne sekvence. Spomen obilježje odgovarajuće je postavljeno u doživljajno i funkcionalno središte parka na način koji potiče svakodnevno bivanje u javnom prostoru i omogućuje odvijanje protokolarnih scenarija komemorativnih svečanosti. Zoniranjem se ostvaruje zadovoljavajuća hijerarhija prostornih sekvenci i diskretan odnos prema postojećoj spomen kosturnici.

Koncept spomeničke skulpture logično je kontekstualiziran prostornim rješenjem parka. Predloženim rješenjem spomen obilježja autor idejom komplementarnih senzacija ostvaruje potrebna simbolička značenja i prihvatljivost u rasponu situacija.

Rad pod šifrom 10

Okosnica koncepta parka je upuštanje šetnice ispod zemlje i stvaranje „rova“ kao doslovнog fizičkog simbola rata. Samo spomen obilježje čine dva paralelno postavljena betonska zida-svojevrsni portal za ulazak u park. Poetična ideja o snažnijoj percepciji prostora izmjenom različitih doživljajnih sekvenci, ovdje je opterećena doslovnim tumačenjem kontekstualnih značenja i ratne simbolike. Park je nepotrebno razdijeljen barijerom koja je dugoročno zahtjevna u održavanju, nesigurna u korištenju, veličinom prelazi prihvatljiv okvir i funkcionalno je upitna, jer otežava odvijanje komemorativnih protokola. Iako je dramatičnost rješenja razumljiva u kontekstu i prihvatljiva s arhitektonskog stanovišta artikulacije prostornog iskustva, duh mjesta s nestrljenjem očekuje „lakše“ i vedrije rješenje.

Rad pod šifrom 11

Rad zadovoljava u svim funkcionalnim kriterijima. Od ostalih radova pristiglih na natječaj izdvaja se jednostavnosću i poetičnom snagom ideje koju ne razvija govorom oblika već upravo odustajanjem od oblikovanja oslobađa prostor za snažan doživljaj kao nemametljiv i univerzalno prihvatljiv način dostojanstvenog izricanja uzvišenosti duha mesta. Tijek vremena koji se multiplicirano zrcali u „kristalnoj kocki vedrine“ osigurava ovom radu trajnu mijenu. Ostvarena je otvorenost oblika prema beskonačnom broju dovršetaka u osobnim doživljajima i potencijal za nastanak lijepog mesta kojim će se potvrditi njegov identitet.

Skulptura tj. prostor riješeni su kao specifična prostorna instalacija, ujedno i skladno gradirano parterno rješenje, koje se sastoji od kocaka koje levitiraju iznad površine. Forma kocke koja se ponavlja izvedena je iz motiva hrvatske šahovnice kao prepoznatljivog nacionalnog simbola. Ostvaren je interaktivni prostor velike počišćenosti i jednostavnosti u kojem smo svi, iako različiti, jednaki.

Ocenjivački sud se slaže s autorskim pristupom i konceptom višestruke simbolike.

Rad pod šifrom 12

Urbanističko arhitektonskim rješenjem parka potvrđuju se i dopunjaju postojeće trase pješačkih komunikacija i omogućuje etapnost izvedbe. Površine namjenjene komemoraciji su dobro dimenzionirane, a rekonstrukcijom topografije spretno se uspostavljuju prostorni odnosi novog i zatečenog. Oblik predloženog spomen obilježja podsjeća na apstraktan kronofotografski zapis i komunicira ideju slobode. Nedostatak rada prepoznat je u tlocrtnom postavu na plitki betonski postament kojim je potencijalna energija lakoće nepotrebno opterećena dojmom nestabilnosti. U kontekstu rada zamisao o postavljanju skulpture na samu ravninu partera nije dosljedno provedena.

Rad pod šifrom 13

Urbanističko arhitektonskim rješenjem parka predložena je izmjena položaja i trasa pješačkih površina kojom se iznova određuju prostorne cjeline i uspostavlja odnos novog i zatečenog.

Površine za komemoraciju dobro su dimenzionirane. Spomen obilježje je autorskom interpretacijom kontekstualnih značenja i simbolika zamišljeno kao lanac imozantne veličine. Oblikom svojevrsnog slavoluka uspostavlja se snažan autoritet smjera koji kontradiktorno nije podržan urbanističkim rješenjem i položajem u prostoru pa je potencijalna monumentalnost ostala nedorečena.

Rad pod šifrom 14

Rad korektnim povijesnim i civilizacijskim odnosom, jednakovrijednom gestom odaje počast žrtvama palim u borbi za slobodu u povijesnom razdoblju koje je prethodilo nastanku Hrvatske države. Postojeću spomen kosturnicu predlaže u drugoj fazi izvedbe izjednačiti u značenju i obliku s novim spomen obilježjem akciji Bljesak. Po sebi razumljivu i civilizacijski prihvatljivu gestu nažalost prati autorski izričaj koji ispravno odustajući od govora oblikom ostaje shematičan u prijedlogu materijalizacije i propušta priliku afirmirati vrijednost vlastite ideje.

Rad pod šifrom 15

Projektom je predloženo formiranje tri prostorne cjeline koje su crvenom pješačkom stazom povezane u cjelinu. Spomen obilježje smješta u središnji i najveći, komemoracijski dio parka. Koncept je ispravno zasnovan na ideji formiranja funkcionalnog javnog prostora-svojevrsnog dnevnog boravka. Izvedba u etapama je tehnički moguća, ali je i glavni nedostatak ovog rada upravo zbog činjenice da bi puna funkcionalnost i estetski naboј prostora bili postignuti tek dovršetkom svih faza. Autor poetično prepoznaje univerzalnost žrtve u različitom kontekstu, ali tu misao ne ugrađuje u koncept spomen obilježja koji na kraju oblikovnom anakronošću poništava ideju o bezvremenom. Rad ignorira ulaz u školu kao prostornu i programsku činjenicu.

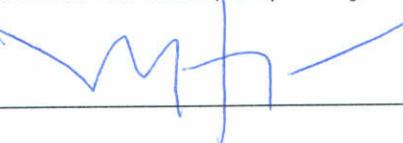
Javni, opći, za realizaciju i anketni, u jednom stupnju i anonimni natječaj za izradu idejnog likovnog i arhitektonsko – urbanističko- krajobraznog rješenja spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak u Okučanima

OCJENJIVAČKI SUD:

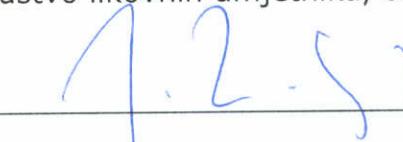
Prof. Peruško Bogdanić,
Akademija likovnih umjetnosti, supredsjednik

Doc. Siniša Justić, dipl.ing.arh.,
Arhitektonski fakultet, supredsjednik

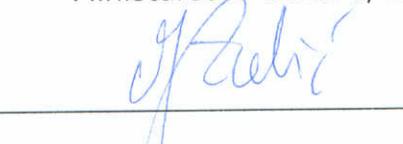
Izv. prof. dr. sc. Josip Zanki,
Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, član

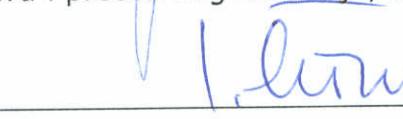
Krešimir Rogina, dipl.ing.arh.,
HAZU, član

Nada Jačmenica Zubić, dipl.ing.arh.,
Ministarstvo kulture, član

Igor Čižmek, dipl.ing.arh.,
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, član

ZAMJENA ČLANA OCJENJIVAČKOG SUDA:

Željka Perković, dipl.ing.arh.,
Konzervatorski odjel Slavonski Brod

